Ἀλεξιάς (Ed. Reinsch & Kambylis, 2001)

〈ΑΝΝΗΣ ΤΗΣ ΚΟΜΝΗΝΗΣ ΑΛΕΞΙΑΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ〉

I Ῥέων ὁ χρόνος ἀκάθεκτα καὶ ἀεί τι κινούμενος παρασύρει καὶ παραφέρει πάντα τὰ ἐν γενέσει καὶ ἐς βυθὸν ἀφανείας καταποντοῖ ὅπου μὲν οὐκ ἄξια λόγου πράγματα, ὅπου δὲ μεγάλα τὲ καὶ ἄξια μνήμης, καὶ τά τε ἄδηλα φύων κατὰ τὴν τραγῳδίαν καὶ τὰ φανέντα κρυπτόμενος. ἀλλ᾽ ὅ γε λόγος ὁ τῆς ἱστορίας ἔρυμα καρτερώτατον γίνεται τῷ τοῦ χρόνου ῥεύματι καὶ ἵστησι τρόπον τινὰ τὴν ἀκάθεκτον τούτου ῥοὴν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γινόμενα πάντα, ὁπόσα ὑπερείληφε, ξυνέχει καὶ περισφίγγει καὶ οὐκ ἐᾷ διολισθαίνειν εἰς λήθης βυθούς. 2 ταῦτα δὲ διεγνωκυῖα ἐγὼ Ἄννα, θυγάτηρ μὲν τῶν βασιλέων Ἀλεξίου καὶ Εἰρήνης, πορφύρας τιθήνημά τε καὶ γέννημα, οὐ γραμμάτων οὐκ ἄμοιρος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑλληνίζειν ἐς ἄκρον ἐσπουδακυῖα καὶ ῥητορικῆς οὐκ ἀμελετήτως ἔχουσα καὶ τὰς ἀριστοτελικὰς τέχνας εὖ ἀναλεξαμένη καὶ τοὺς Πλάτωνος διαλόγους καὶ τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς τετρακτύος τῶν μαθημάτων πυκάσασα (δεῖ γὰρ

---

11 γέννημα: nata die 2 mens. Dec. a. 1083

---

2 ῥέων ὁ χρόνος: cf. Aesch., Eum. 853 οὑπιρρέων γὰρ τιμιώτερος χρόνος; v. ad I 13,3 (12–13) 2–3 παρασύρει καὶ παραφέρει: cf. Plut., Mor. 5 F (De lib. educ. 8) πόλεμος χειμάρρου δίκην πάντα σύρων καὶ πάντα παραφέρων 3 ἐς – ἀφανείας: v. ad lin. 9 5 τά τε – κρυπτόμενος: Soph., Aiax 646–647 ἅπανθ᾽ ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος / φύει τ᾽ ἄδηλα καὶ φανέντα κρύπτεται 6–7 τῷ – ῥεύματι: cf. lin. 19 8 τὰ ἐν αὐτῷ γινόμενα πάντα . . . ξυνέχει καὶ περισφίγγει: cf. Ioann. Lyd., De mag. III 1 (p. 87, 10–11 Wuensch) συνέχει δὲ ὥσπερ καὶ σφίγγει διαρρέουσαν τῷ χρόνῳ τὴν ἀρχαιότητα 9 εἰς λήθης βυθούς: locus communis, cf. ex. gr. Greg. Naz., or. 44,1 (PG 36,608 A 11) μὴ παραρρυῇ λήθης βυθοῖς; Nic. Chon., Hist. 530,49 van Dieten λήθης βυθῷ παραδιδόναι; Niceph. Bryen. 73,5 Gautier λήθης ἀμαυρωθῆναι βυθῷ

V P 1 σύνταγμα σὺν θ(ε)ῷ τῶν κατὰ τὸν ἄνακτα κῦρ ἀλέξιον τὸν κομνηνὸν πονηθὲν παρὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ κυρ(ᾶς) ἄννης πορφυρογεννήτου [ἐκ τοῦ] ἀλέξ[ιος] δὲ καὶ ἐκλήθη ἀλεξιὰς παρ᾽ αὐτῆς V : πρόλογος τῆς ἀλεξιάδος. εἰς πᾶν εἴτι βούλ(ει) P 3 τὰ om. V | βυθὸν P : βαθὺ V | ἀφανείας V : ἀπωλείας P 3–4 καταποντοῖ – μνήμης V : καταποντεῖ· ὅσα μὲν οὐκ ἄξια μνήμης ὅσα δὲ καὶ ἄξια P 5 κρυπτόμενος V : ἀποκρυπτόμενος P 6 ὁ om. V 7 χρόνου V : λόγου P 8 γινόμενα – ὑπερείληφε V : γενέσει P 9 βυθούς V : βυθοῦ P | δὲ om. V 10 θυγάτηρ μὲν V : μὲν θυγάτηρ P | τῶν om. V 11 οὐ om. V 13 καὶ – διαλόγους om. P 14 γὰρ om. P

---

2 ὁ om.

ἐξορχεῖσθαι ταῦτα, καὶ οὐ περιαυτολογία τὸ πρᾶγμα, ὅσα ἡ φύσις καὶ ἡ περὶ τὰς ἐπιστήμας σπουδὴ δέδωκε καὶ ὁ Θεὸς ἄνωθεν ἐπεβράβευσε καὶ ὁ καιρὸς συνεισήνεγκε) βούλομαι | διὰ τῆσδέ μου τῆς γραφῆς τὰς πράξεις ἀφηγήσασθαι τοὐμοῦ πατρὸς οὐκ ἀξίας σιγῇ παραδοθῆναι οὐδὲ τῷ ῥεύματι τοῦ χρόνου παρασυρῆναι καθάπερ εἰς πέλαγος ἀμνημοσύνης, ὅσας τε τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένος κατεπράξατο καὶ ὅσας πρὸ τοῦ διαδήματος ἔδρασεν ἑτέροις βασιλεῦσιν ὑπηρετούμενος.

II ταύτας δὲ λέξουσα ἔρχομαι οὐχ' ὡς ἐπίδειξίν τινα τῆς περὶ λόγους ποιουμένη ἀσκήσεως, ἀλλ' ὡς ἂν μὴ πρᾶγμα τηλικοῦτον τοῖς ἔπειτα γενησομένοις καταλειφθείη ἀμάρτυρον, ἐπεὶ καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων, εἰ μή πως ἄρα διὰ τῶν λόγων φυλαχθείη καὶ τῇ μνήμῃ παραδοθείη, τῷ τῆς σιωπῆς ἀποσβέννυται σκότῳ. ἦν γὰρ ὁ ἐμὸς πατήρ, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα ἔδειξεν, ἐπιστάμενος ἄρχειν καὶ ὑπείκειν, ἐς ὅσον χρή, τοῖς ἄρχουσιν. 2 ἀλλὰ καὶ τὰς ἐκείνου πράξεις προελομένη συγγράφειν δέδοικα τὸ ὑφορμοῦν τε καὶ ὑποτρέχον, μή ποτε λογίσαιτό τις τὰ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς συγγράφουσαν τὰ ἑαυτῆς ἐπαινεῖν, καὶ ψεῦδος ἅπαν δόξῃ τὸ τῆς ἱστορίας πρᾶγμα καὶ ἐγκώμιον ἄντικρυς, εἴ τι τῶν ἐκείνου θαυμάζοιμι. εἰ δέ που αὐτὸς ἐνέγκοι καὶ τὸ πρᾶγμα βιάζοιτο, ὥστε καθάπτεσθαί τι καὶ τῶν ἐκείνου, οὐ δι' ἐκεῖνον, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν, δέδοικα πάλιν τοὺς φιλοσκώμμονας, μή μοι τὸν τοῦ Νῶε Χὰμ ἐπενέγκοιεν ἐποφθαλμιῶντες ἅπαντες πρὸς ἅπαντας καὶ οὐ καθορῶντες

---

15 οὐ περιαυτολογία τὸ πρᾶγμα: Mich. Psell., or. funebr. in matrem V 11, 13 Sathas (= 94, 261 Criscuolo) οὐ γὰρ περιαυτολογία τὸ πρᾶγμα; cf. Mich. Psell., Chronogr. I 140, cap. XLVI 11 Renauld μηδὲ περιαυτολογίαν οἰηθείη τὴν παρέκβασιν; Theoph. Sim. III 17, 1 (145, 10 de Boor); IV 1, 8 (150, 19 de Boor) 17–18 τὰς – παραδοθῆναι: locus communis, cf. ex. gr. Nic. Chon., Hist. 2, 30–32 van Dieten τὰ . . . γεγενημένα . . . μνήμης καὶ διηγήσεως ἄξια ὄντα . . . οὐκ ἔγνων δεῖν σιγῇ παρελθεῖν; Pind., Nem. 9, 6–7 τετελεσμένον ἐσλόν / μὴ χαμαὶ σιγᾷ καλύψαι 19 τῷ – χρόνου: cf. supra lin. 6–7 19–20 εἰς πέλαγος ἀμνημοσύνης: v. supra ad lin. 9 22–23 ταύτας – ἀσκήσεως: Ioannes Epiphaniensis 375, 12 sqq. Dindorf τοῦτο ἔρχομαι λέξων οὐ λόγου περιουσίᾳ τεθαρρηκώς; cf. Proc., De aed. I 1 (p. 5, 1–2 Haury) οὐκ ἀρετῆς ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι ἐθέλων οὐδὲ λόγου δυνάμει θαρσῶν; Ioann. Zon. praef. 1 (I 4, 20 Pinder) ἐπιδεικνυμένοις ὅπως εἶχον περὶ τὸ γράφειν δυνάμεως 23–26 ἀλλ' – σκότῳ: Ioannes Epiphaniensis, p. 376, 1–6 Dindorf ἀλλ' ὡς ἂν μὴ πρᾶγμα τηλικοῦτον τοῖς ἔπειτα γενησομένοις ἀδιαβόητον καταλειφθείη, ἐπεὶ καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων, εἰ μή πως ἄρα διὰ τῶν λόγων φυλαχθείη καὶ τῇ μνήμῃ παραδοθείη, τῷ τῆς σιωπῆς ἀποσβέννυται σκότῳ 24–26 τὰ μέγιστα – σκότῳ: cf. Pind., Nem. 7, 12–13 ταὶ μεγάλαι γὰρ ἀλκαί / σκότον πολὺν ὕμνων ἔχοντι δεόμεναι 26–28 ἦν – ἄρχουσιν: cf. Aristot., Pol. III 4, 1277 b 13–15 δεῖ δὲ τὸν πολίτην τὸν ἀγαθὸν ἐπίστασθαι καὶ δύνασθαι καὶ ἄρχεσθαι καὶ ἄρχειν 26–27 ἦν . . . ἐπιστάμενος ἄρχειν: cf. Xenoph., Mem. III 9, 10 βασιλέας δὲ . . . ἔφη εἶναι . . . τοὺς ἐπισταμένους ἄρχειν 33–34 οὐ – φύσιν: cf. XV 3, 4 (42–44) 34 τὸν τοῦ Νῶε Χὰμ: Gen. 9, 20–27

V P (usque ad 15 πρᾶγμα) 15 ταῦτα om. P

Ῥωμαῖον τὰ τῶν Ἑλλήνων συγγράμματα μεταχειριζόμενον καὶ τὸν ἀγράμματον Ἕλληνα ὀρθῶς ἑλληνίζοντα. τοιαῦτα καὶ περὶ τὴν λογικὴν παίδευσιν τὰ τοῦ Ἀλεξίου σπουδάσματα. τοῦ δὲ σχέδους ἡ τέχνη εὕρημα τῶν νεωτέρων ἐστὶ καὶ τῆς ἐφ᾽ ἡμῶν γενεᾶς. παρίημι δὲ Στυλιανούς τινὰς καὶ τοὺς λεγομένους Λογγιβάρδους καὶ ὅσους ἐπισυναγωγὴν ἐτεχνάσαντο παντοδαπῶν ὀνομάτων καὶ τοὺς Ἀττικοὺς καὶ ⟨τοὺς⟩ γεγονότας τοῦ ἱεροῦ καταλόγου τῆς μεγάλης παρ᾽ ἡμῖν ἐκκλησίας, ὧν παρίημι τὰ ὀνόματα. ἀλλὰ νῦν οὐδ᾽ ἐν δευτέρῳ λόγῳ τὰ περὶ τούτων τῶν μετεώρων καὶ ποιητῶν καὶ αὐτῶν συγγραφέων καὶ τῆς ἀπὸ τούτων ἐμπειρίας· πεττεία δὲ τὸ σπούδασμα καὶ ἄλλά τα ἔργα ἀθέμιτα. ταῦτα δὲ λέγω ἀχθομένη διὰ τὴν παντελῆ τῆς ἐγκυκλίου παιδεύσεως ἀμέλειαν. τοῦτο γάρ μου τὴν ψυχὴν ἀναφλέγει, ὅτι πολὺ περὶ ταὐτὰ ἐνδιατέτριφα, κἄν, ἐπειδὰν ἀπήλλαγμαι τῆς παιδαριώδους τούτων σχολῆς καὶ εἰς ῥητορικὴν παρήγγειλα καὶ φιλοσοφίας ἡψάμην καὶ μεταξὺ τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ποιητάς τε καὶ ξυγγραφεῖς ἤιξα καὶ τῆς γλώττης τοὺς ὄχθους ἐκεῖθεν ἐξωμαλισάμην, εἶτα ῥητορικῆς ἐπαρηγούσης ἐμοὶ κατέγνων τῆς {τοῦ} πολυπλόκου τῆς σχεδογραφίας πλοκῆς. ἀλλὰ ταῦτα μέντοι προσιστορήσθω, εἰ καὶ μὴ ἐκ τοῦ παρέργου, ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ λόγου ἀκόλουθον.

VIII μετὰ δὲ ταῦτα ἔτους διιππεύοντος *** τῆς βασιλείας αὐτοῦ μέγιστον ἐπεγείρεται νέφος αἱρετικῶν, καὶ τὸ τῆς αἱρέσεως εἶδος καινόν, μήπω πρότερον ἐγνωσμένον τῇ ἐκκλησίᾳ. δύο γὰρ δόγματα συνηλθέτην κάκιστα καὶ φαυ|λότατα ἐγνωσμένα τοῖς πάλαι χρόνοις, Μανιχαίων τέ, ὡς ἄν τις εἴποι, δυσσέβεια, ἣν καὶ Παυλικιάνων αἵρεσιν εἴποιμεν, καὶ Μασσαλιανῶν βδελυρία. τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ τῶν Βογομίλων δόγμα, ἐκ Μασσαλιανῶν καὶ Μανιχαίων συγκείμενον, καὶ ὡς ἔοικεν, ἦν μὲν κἀν τοῖς πρὸ τοὐμοῦ πατρὸς χρόνοις, ἐλάνθανε δέ· δεινότατον γὰρ ⟨τὸ⟩ τῶν Βογομίλων γένος ἀρετὴν ὑποκρίνασθαι. καὶ τρίχα μὲν κοσμικὴν οὐκ ἂν ἴδοις βογομιλίζουσαν, κέκρυπται δὲ τὸ κακὸν ὑπὸ τὸν μανδύαν καὶ τὸ

---

35 μετὰ – βασιλείας αὐτοῦ: probabiliter paulum ante a. 1104

29–30 μεταξὺ – ἤιξα: cf. Eur., Alc. 962–964 ἐγὼ καὶ διὰ μούσας / καὶ μετάρσιος ᾖξα, καὶ / πλείστων ἁψάμενος λόγων

C 16 συγράμματα C : corr. Reiff.[1] 20 ἐπισυναγωγὴν scripsimus : ἐπὶ συναγωγὴν C 21 τοὺς[2] add. Reiff.[1] 23 οὐδ᾽ Reiff.[1] : οὐδὲν C 25 ἄλλά τα Reinsch : ἄλλάττα C : ἄλλα τὰ Holst. edd. 26 ἐγκυκλίου (-κυκλ- pc) C 27 ἀναφέγει C^{ac} 30 ξυγγραφεῖς Kambylis : ξυγγραφὰς C : ξυγγραφέας Reiff.[1] 32 τοῦ secl. Reiff.[1] 33 προσιστορήσθω Kambylis : προσιστορείσθω C 35 ante ἔτους add. τοῦ $C^{2\,sl}$ | lacunam sign. Poussines in interpretatione Latina 37 συνῆλθέτην (sic) C 39 ἣν C : corr. Holst. 42 τὸ τῶν Kambylis : τῶν C : τὸ Barb.

κουκούλιον. καὶ ἐσκυθρώπακεν ὁ Βογόμιλος καὶ μέχρι ῥινὸς σκέπεται καὶ κεκυφὼς βαδίζει καὶ ὑποψιθυρίζει τὸ στόμα, τἄνδοθι δὲ λύκος ἐστὶν ἀκάθεκτος. 2 καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος τοιοῦτον ὂν δυσφορώτατον, ὥσπερ ὄφιν ἐμφωλεύοντα τῇ χειᾷ ἐπῳδῶν ἴυγξιν ἀπορρήτοις ὁ ἐμὸς πατὴρ εἰς φῶς ἐξεκαλέσατο καὶ ἐξήνεγκεν. ἀπάρτι γὰρ τὸ πολὺ τῆς τῶν ἑσπερίων καὶ ἑῴων ἀποθέμενος φροντίδος πρὸς τὸ πνευματικώτερον ἑαυτὸν ἐπέτεινεν. ἐν πᾶσι γὰρ τῶν ἁπάντων ἐκράτει· ἐν λόγοις διδακτικοῖς τοὺς περὶ λόγον ἐσπουδακότας ἐνίκα, ἐν μάχαις δὲ καὶ στρατηγίαις τῶν ἐν ὅπλοις θαυμαζομένων ὑπερεῖχεν. 3 ὡς δὲ ἡ τῶν Βογομίλων ἁπανταχοῦ ἤδη διέσπαρτο φήμη (Βασίλειος γάρ τις μοναχὸς πολυτροπώτατος μεταχειρίσασθαι τὴν Βογομίλων ἀσέβειαν, δώδεκα μὲν ἔχων μαθητάς, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμαζε, συνεφελκόμενος δὲ καὶ μαθητρίας τινάς, γύναια κακοήθη καὶ παμπόνηρα, ἐφήπλωσε τὴν κακίαν ἁπανταχοῦ) καὶ πολλὰς ψυχὰς δίκην πυρὸς ἐπενείματο τὸ κακόν, οὐκ ἠνείχετο ἡ τοῦ βασιλέως ψυχὴ τοῦτο καὶ διερευνᾷ τὰ περὶ τῆς αἱρέσεως. καί τινες τῶν Βογομίλων εἰς τὰ ἀνάκτορα ἤγοντο, ἅπαντες δὲ Βασίλειόν τινα κατήγγελλον διδάσκαλον καὶ κορυφαῖον πρωτοστάτην τῆς βογομιλικῆς αἱρέσεως. ἐκ τούτων δὲ Διβλάτιός τις κατασχεθείς, ἐπεὶ ἐρωτώμενος ἀνομολογεῖν οὐκ ἠβούλετο, | αἰκίαις παραδοθεὶς τηνικαῦτα τὸν λεγόμενον Βασίλειον ἀνωμολόγει καὶ οὓς ἐκεῖνος προεχειρίσατο ἀποστόλους. τοίνυν τὴν τούτου ἀναζήτησιν πολλοῖς ὁ αὐτοκράτωρ ἀνέθετο. καὶ δῆτα ἀναφαίνεται ⟨ὁ⟩ τοῦ Σαταναὴλ ἀρχισατράπης Βασίλειος, τὸ ἔνδυμα μοναχός, κατεσκληκὼς τὸ πρόσωπον, τὴν ὑπήνην ψιλός, εὐμήκης τὴν ἡλικίαν, πολυτροπώτατος μεταχειρίσασθαι τὴν ἀσέβειαν. 4 καὶ αὐτίκα ὁ αὐτοκράτωρ, τὸ ἐνδομυχοῦν ἐθέλων παρασύραι ταῖς πειθανάγκαις, μετακαλεῖται τὸν ἄνδρα μεθ᾽ οἵου προσχήματος· καὶ γὰρ καὶ θώκων ὑπεξανέστη αὐτῷ, καὶ καθέδρας μετέδωκε καὶ τραπέζης τῆς αὐτῆς, καὶ ὅλην τὴν ὁρμιὰν τῆς ἄγρας αὐτῷ κατεχάλασε, καὶ τὸ ἄγκιστρον περιπείρας παντοδαποῖς δελέασι τῷ παμφάγῳ τούτῳ κήτει παρέσχεν ἐμφαγεῖν, καὶ ὅλον τὸ φάρμακον τῷ μοναχῷ τούτῳ καὶ πολλαχῷ τὴν κακίαν φέρων ἐνέχει διὰ παντοίων ὑποκρινόμενος μαθητὴς αὐτῷ ἐθέλειν γενέσθαι, οὐκ αὐτὸς τάχα μόνος, ἀλλὰ καὶ ὁ αὐτοῦ ἀδελφὸς Ἰσαάκιος ὁ σεβαστοκράτωρ, καὶ πάντα τὰ παρ᾽ αὐτοῦ λεγόμενα ὡς ἐκ θείας ὀμφῆς λογίζεσθαι καὶ ὑπείκειν τούτῳ ἐν πᾶσιν, εἰ μόνον τὴν τῆς ψυχῆς αὐτῷ σωτηρίαν πραγματεύσοιτο ὁ κάκιστος Βασίλειος. „καὶ ἐγὼ μέν", φησιν, „ὦ πάτερ τιμιώτατε", (περιέχριε γὰρ τοῖς γλυκέσι τούτοις ὁ βασιλεὺς τὴν κύλικα, ὡς ἐξεμέσαι τὸν δαιμονιῶντα τὴν μελαγχολίαν αὐτοῦ) „ἄγαμαί σε τῆς

C 46 ὑπὸ (fin. lin.) ψιθυρίζει C 47 δυσφώρατον Charit. 59 τοῦτο Reiff.[1] : τῷ τοι (sic) C 60 κατήγγελον C edd. : corr. Charit. 63/64 ἀνωμαλόγει C : corr. Barb. 65 ὁ add. Kambylis 66/67 κατεσκληκὸς C[ac] 67–68 πολυτροπώτατος – ἀσέβειαν secl. Reiff.[1] coll. XV 8,3 (54–55) 72 ὁρμιὰν (-ιὰν pc) C

IX τὰ μὲν οὖν τοῦ τέρατος τούτου ταύτῃ ἐχέτω. ἠβουλόμην δὲ καὶ πᾶσαν τὴν τῶν Βογομίλων διηγήσασθαι αἵρεσιν, ἀλλά με κωλύει καὶ αἰδώς, ὥς πού φησιν ἡ καλὴ Σαπφώ, ὅτι συγγραφεὺς ἔγωγε γυνὴ καὶ τῆς πορφύρας τὸ τιμιώτατον καὶ τῶν Ἀλεξίου πρώτιστον βλάστημα, τά τε εἰς ἀκοὴν πολλῶν ἐρχόμενα σιγῆς ἄξια βούλομαι μὲν γράφειν, ἵνα τὸ πλῆρες τῆς τῶν Βογομίλων παραστήσω αἱρέσεως, ἀλλ᾽ ἵνα μὴ τὴν γλῶτταν μολύνω τὴν ἐμαυτῆς, παρίημι ταῦτα. παραπέμπω δὲ τοὺς βουλομένους τὴν ὅλην αἵρεσιν τῶν Βογομίλων διαγνῶναι εἰς τὸ οὕτω καλούμενον βιβλίον Δογματικὴν Πανοπλίαν ἐξ ἐπιταγῆς τοὐμοῦ πατρὸς συντεθεῖσαν. καὶ γὰρ μοναχόν τινὰ Ζυγαδηνὸν καλούμενον, γνωστὸν μὲν τῇ δεσποίνῃ καὶ πρὸς μητρὸς ἐμῇ μάμμῃ καὶ πᾶσι τοῖς τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου, γραμματικῆς δὲ εἰς ἄκρον ἐληλακότα καὶ ῥητορικῆς οὐκ ἀμελέτητον ὄντα καὶ τὸ δόγμα ὡς οὐκ ἄλλος τίς ἐπιστάμενον, τοῦτον ὁ αὐτοκράτωρ μεταπεμψάμενος ἐπέταξεν ἁπάσας τὰς αἱρέσεις ἐκθέσθαι, ἑκάστην ἰδίᾳ καὶ ἐφ᾽ ἑκάστῃ τὰς τῶν ἁγίων πατέρων ἀνατροπὰς ἐγγράψασθαι καὶ αὐτῶν δὴ τῶν Βογομίλων τὴν αἵρεσιν, καθὼς ὁ ἀσεβὴς ἐκεῖνος Βασίλειος ὑφηγήσατο. ταύτην τὴν βίβλον Δογματικὴν Πανοπλίαν ὁ αὐτοκράτωρ ὠνόμασε. {μέχρι τοῦ | νῦν οὕτω προσαγορεύεται τὰ βιβλία.}

2 ὁ δὲ λόγος αὖθις πρὸς τὴν τοῦ Βασιλείου καθαίρεσιν ἀνατρεχέτω. ὁ γὰρ αὐτοκράτωρ τοὺς ἁπανταχοῦ γῆς μαθητὰς καὶ συμμύστας τοῦ Βασιλείου μεταπεμψάμενος, καὶ μάλιστα τοὺς δώδεκα λεγομένους μαθητάς, ἀπεπειρᾶτο καὶ τούτων τῆς γνώμης. καὶ ἦσαν ἄντικρυς μαθηταὶ Βασιλείου. καὶ γὰρ ἐνεβάθυνε τὸ κακὸν καὶ εἰς οἰκίας μεγίστας καὶ πολλοῦ πλήθους ἥψατο τὸ δεινόν. καθάπαξ οὖν κατεψηφίσατο πυρκαϊὰν τῶν ἀλλοτρίων, τοῦ τε κορυφαίου καὶ τοῦ χοροῦ· ἀθροιζομένων γὰρ τῶν φωραθέντων Βογομίλων καὶ τῶν μὲν τῆς σφῶν ἀντιποιουμένων αἱρέσεως, τῶν δ᾽ ἀπαρνουμένων παντάπασι καὶ πρὸς τοὺς ἐλέγχοντας ἰσχυρῶς ἀνθισταμένων καὶ τὴν βογομιλικὴν διαπτυόντων αἵρεσιν, ἐπεὶ ἑτοίμως ὁ αὐτοκράτωρ τούτοις πιστεύειν οὐκ εἶχεν, ἵνα μή τις πολλάκις Χριστιανὸς τοῖς Βογομίλοις ὡς Βογόμιλος ἀναμίγνυται ἢ Βογόμιλος ὡς Χριστιανὸς διαδράσῃ, καινόν τινα τρόπον ἐπινοεῖται, δι᾽ οὗ οἱ ὄντως Χριστιανοὶ ἀποφανθήσονται. 3 ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ τοίνυν τῇ μετ᾽ αὐτὴν καθῆστο θρόνου. πολλοὶ δὲ τηνικαῦτα παρῆσαν τῆς τε συγκλή-

48–49 ἀλλά με – Σαπφώ: fr. 137, 1–2 Lobel-Page θέλω τί τ᾽ εἴπην, ἀλλά με κωλύει αἴδως

C 55 τοῦμοῦ C^{ac} 56 ζυγαδηνὸν (-η- ex -ι- corr.) C : Ζυγαβηνὸν Leo Allatius 61 ἑκάστῃ Leo Allatius : ἑκάστω C 64 μέχρι – βιβλία ut glossema secl. Kambylis 65 βασιλείου C^{pc} : βασιλέως C^{ac} 66 συμμύστας (-ύ- pc) C 67/68 μαθητὰς C : ἀποστόλους dubit. Reiff.[1] : μαθητὰς καὶ ἀποστόλους dubit. Kambylis coll. XV 8,3 (55–56) 69 ἐνεβάθυνε Reiff.[1] : ἐνεβόθυνε C 70 πλήθους Barb. : πλήθου C 76 Βογόμιλος[1] Holst. : βογομίλον C | Βογόμιλος[2] Reiff.[1] : βογόμιλον C 78 ἀποφρανθήσονται C^{ac}